

Zeer Geheim

Ex.nr.

MINISTERRAAD
Nr. 5026

Notulen van de vergadering
gehouden op donderdag 23 juli 1970 in de vergaderzaal
van het ministerie van Justitie
aangevangen 's morgens om 10 uur

Aanwezig: vice-minister-president Witteveen (voorzitter)
en de ministers Beernink (de punten 1 t/m 4c),
Klompé, Lardinois, Luns (de punten 2c t/m 13),
Nelissen, Roolvink en Den Toom

(Afwezig zijn minister-president De Jong
en de ministers Bakker, Polak, Schut, Udink
en Veringa)

Voorts zijn aanwezig de staatssecretarissen
De Koster, Van Veen en Wiersma (de punten
1 t/m 4c)

Secretaris : drs. J. Middelburg
Notularis : mr. J. P. M. H. Merckelbach

1 a. Notulen van de vergadering van 8 juli 1970

Aangehouden.

1 b. Notulen van de vergaderingen van 9 en 10 juli 1970

Aangehouden.

1 c. Notulen van de vergadering van 13 juli 1970

Aangehouden.

1 d. Besluitenlijst ...

- 2°. Deze machtiging impliceert dat Nederland in 1971 zal deelnemen aan de ontwikkeling van de navigatiesatelliet (kosten f.0,825 mln; zie notulen m.r. 8 juli 1970, blz. 13, sub b)
- 3°. Nagegaan zal worden of voor het bedrag van f.1 mln compensatie kan worden gevonden op de begrotingsposten voor wetenschappelijk onderzoek van Onderwijs en Wetenschappen, Economische Zaken en de PTT.

De raad kan zich met deze conclusies verenigen.

4 c. Overleg inzake een Europese politieke unie (Zie notulen m.r. 3 juli 1970, punt 4b)

Minister Luns heeft tijdens de jongste vergadering van de Europese raad in Brussel zijn vermoeden bevestigd gezien dat Frankrijk niets meer voelt voor politieke coördinatie binnen de EEG en nog minder voor een politieke unie. Deze radicale wijziging van de Franse politiek is te verklaren uit de gestegen macht van West-Duitsland en de Duitse Oost-politiek waardoor Frankrijk een chantagemiddel uit handen is geslagen. Voorts is van belang dat Brand anders tegenover Frankrijk staat dan destijds Adenauer en heeft men de vrees dat Groot-Brittannië in een politieke unie de Franse politiek waarschijnlijk toch niet zal willen steunen. Frankrijk gaat zich nu weer concentreren op het overleg tussen de Grote Vier. Spreker heeft zich in de Europese raad enkele malen gekeerd tegen minister Schumann die weigerde eventuele institutionele kwesties te laten bestuderen. Uiteindelijk is besloten de mogelijke structuur van de Gemeenschap nader te bezien. Spreker verwacht dat dit alles Groot-Brittannië niet onwelkom zal zijn. De Britse regering was destijds wel bereid het tweede plan-Fouchet te aanvaarden, maar alleen omdat dit een voorwaarde was voor de toetreding. Spreker verwacht dat Groot-Brittannië wel bereid zal zijn een bilateraal akkoord met Frankrijk te sluiten. Hij antwoordt op een vraag van de voorzitter dat de Franse regering, uitgezonderd minister Giscard d'Estaing, zich nog niet realiseert dat monetaire integratie niet mogelijk is zonder politieke samenwerking. Minister Lardinois ziet niet in waarom een monetaire samenwerking eerder tot politieke samenwerking leidt dan een douane-unie. De voorzitter acht monetaire

samenwerking ...

samenwerking wel mogelijk, maar monetaire integratie is ondenkbaar zonder vergaande politieke samenwerking. De landen geven elkaar dan immers een blancocheque ten aanzien van hun betalingsbalanspositie. Het debat in de Europese raad over de conjunctuurpolitiek op maandag jl. was uiterst vaag en over coördinatie is in het geheel niet gesproken. Spreker vreest dat Frankrijk erop zal aandringen toch de middellange kredietverlening uit te breiden op basis van een constructie die alleen in schijn monetaire samenwerking inhoudt.

4 d. Uitbreiding EEG (Zie notulen m.r. 3 juli 1970, punt 4d)

Minister Luns deelt mede dat de Franse delegatie in de Europese raad zich op het standpunt stelde dat ook met landen als Portugal, Spanje, Zweden en Finland tegelijk met de vier toetredingskandidaten een akkoord moet worden gesloten. Spreker heeft er toen op gewezen dat dit niet in overeenstemming zou zijn met de besluiten van de Haagse topconferentie en voorts dat de EEG niet om uitbreiding behoeft te bedelen en dat de Franse suggestie de toetredingsonderhandelingen veel gecompliceerder zou maken. Ten slotte heeft de raad het Nederlandse standpunt overgenomen. Dinsdagochtend is in de EEG-raad langdurig gesproken over het mandaat voor de toetredingsonderhandelingen. Frankrijk wil in eerste instantie alleen onderhandelen over de landbouw en de hoofdprincipes. Dit bleek voor de andere vijf niet aanvaardbaar. Van Nederlandse zijde is gesteld dat het gesprek over de financiën onmiddellijk op het gesprek over de landbouw moet volgen. De andere vier lidstaten sloten zich hierbij aan. Dr. Mansholt hield een uitvoerig betoog waarin hij o.m. voorstelde ter gelegenheid van de toetreding het hele landbouwbeleid te herzien. Spreker acht dit onmogelijk, omdat Groot-Brittannië nog maar net bereid is het tegenwoordige landbouwbeleid te aanvaarden. De Franse delegatie wilde bij de toetredingsonderhandelingen ook spreken over de monetaire unie en over de positie van het pond sterling in het algemeen. Spreker heeft daarop gesteld dat alleen concrete onderwerpen met Groot-Brittannië moeten worden besproken; daarbij komen betalingsbalansmoeilijkheden vanzelf naar voren. Besloten werd de onderhandelingen te voeren op basis van het bestaande landbouwbeleid. Vóór de middagvergadering heeft spreker een gesprek gehad met de Britse minister Barber en hem geadviseerd voortaan